

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 7 Φεβρουαρίου 2018, με την εξής σύνθεση : Ιωάννης Σαρμάς, Προεδρεύων Αντιπρόεδρος, Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Γεώργιος Βοΐλης, Μαρία Αθανασοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Στυλιανός Λεντιδάκης, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφianού, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομαμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Γεωργία Παπαναγοπούλου, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Βασιλική Προβίδη, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 3.3.2016 (ΑΒΔ .../7.3.2016) αίτηση του ..., κατοίκου .... (οδός ....), ο οποίος δεν παραστάθηκε.

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 7894/2015 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδόθηκε σε συμβούλιο κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τους Συμβούλους Γεώργιο Βοΐλη και Δημήτριο Πέππα, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981), καθώς και τη Σύμβουλο Γεωργία

Παπαναγοπούλου, που αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1968/1991.

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Δέσποινας Τζούμα και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο**

1. Με την υπό κρίση αίτηση, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. τα ... έντυπα γραμμάτια του Δημοσίου Σειράς Α'), ζητείται η αναίρεση της εκδοθείσας σε συμβούλιο, κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, 7894/2015 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Νομίμως εχώρησε η συζήτηση της ένδικης αίτησης παρά την απουσία του αναιρεσειόντος, ο οποίος κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα να παραστεί κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (βλ. σχετ. τις από 3.1.2018 και 20.12.2017 εκθέσεις επίδοσης κλήσης, καθώς και τα άρθρα 27, 38, 65 και 117 του π.δ/τος 1225/1981).

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (φ. 304 Α'), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 69 του ν. 4055/2012 (φ. 52 Α'), ορίζεται: «Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις οποίες τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιτρέπεται να εισάγονται ενώπιον δικαστικού σχηματισμού, ο οποίος απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος αυτού, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν Σύμβουλο αυτού ως εισηγητή. Ο δικαστικός αυτός σχηματισμός αποφαινεται επ' αυτών με ομόφωνη απόφασή του που λαμβάνεται σε συμβούλιο. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους, οι οποίοι μπορούν, με αίτησή τους, που κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου, μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, συμπληρώνοντας τις τυπικές ελλείψεις του δικογράφου της έφεσης και καταβάλλοντας επιπλέον παράβολο, εφόσον έχουν τέτοια υποχρέωση, τριπλάσιο από το κατά περίπτωση προβλεπόμενο. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση που ελήφθη σε συμβούλιο παύει να ισχύει και ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση για συζήτηση στο Τμήμα. Εάν και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο η έφεση απορριφθεί, ο διάδικος που την προκάλεσε μπορεί, κατ' εκτίμηση του Δικαστηρίου, να καταδικασθεί να καταβάλει στον νικήσαντα διάδικο έως το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης».

4. Με τις ανωτέρω διατάξεις καθιερώθηκε, προς τον σκοπό της αποσυμφόρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου από εκκρεμή ένδικα μέσα, ιδίως σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις (βλ. την αιτιολογική έκθεση του ν. 4055/2012), ταχεία διαδικασία περάτωσης των δικών στις οποίες τίθενται ήδη επιλυθέντα από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου νομικά ζητήματα, χωρίς δημόσια συνεδρίαση του αρμόδιου για την εκδίκασή τους Τμήματος, ούτε κλήτευση των διαδίκων και απαγγελία της απόφασης σε δημόσια συνεδρίαση, κατ' απόκλιση από όσα ορίζουν οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος. Ειδικότερα, προβλέπεται η εισαγωγή υποθέσεων σε δικαστικό σχηματισμό, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τον αρχαιότερο Σύμβουλο και έναν ακόμη Σύμβουλο, ο οποίος και αποφαινεται με ομόφωνη απόφασή του, που λαμβάνεται σε συμβούλιο, επί των ως άνω ήσσονος πλέον νομικής σημασίας, εφόσον έχει μεσολαβήσει κρίση της Ολομέλειας, υποθέσεων. Προκειμένου δε να μη φαλκιδεύεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, το οποίο εγγυώνται τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, και να παρίστανται οι σχετικές ρυθμίσεις, ενόψει και του σκοπού δημοσίου συμφέροντος χάριν του οποίου έχουν τεθεί, συμβατές προς τις εν λόγω υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις, ορίζεται, περαιτέρω, ότι ο θιγόμενος από την έκβαση της προαναφερόμενης διαδικασίας διάδικος νομιμοποιείται να ζητήσει με αίτησή του που κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της οικείας απόφασης, τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, καταβάλλοντας, ωστόσο, αυξημένο παράβολο, αν πρόκειται για ιδιώτη εκκαλούντα, και αναλαμβάνοντας τον κίνδυνο καταδίκης του σε αυξημένη δικαστική δαπάνη, αν η εκδίκαση της υπόθεσης κατά την τακτική διαδικασία καταλήξει στο ίδιο αποτέλεσμα με τη ληφθείσα σε συμβούλιο απόφαση. Καθόσον δε μόνη η υποβολή της ανωτέρω αίτησης επιφέρει την αυτοδίκαιη παύση της ισχύος της οικείας απόφασης, χωρίς την προβολή εκ μέρους του αιτούντος και διάγνωση από το Δικαστήριο πλημμελειών της τελευταίας, η συγκεκριμένη αίτηση δεν θα μπορούσε να νοηθεί ως ένδικο μέσο, αλλά απλώς ως διαδικαστική προϋπόθεση για την εκδίκαση της έφεσης, με όλες πλέον τις αρχικώς μη τηρηθείσες διατυπώσεις που επιβάλλουν οι θεμελιώδεις δικονομικές αρχές της δημόσιας συνεδρίασης και της εκατέρωθεν ακρόασης των διαδίκων. Και ναι μεν στις επίμαχες διατάξεις δεν διαλαμβάνεται οτιδήποτε αναφορικά με τις συνέπειες της άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης για την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, είναι, όμως, πρόδηλο - αφού, διαφορετικά, οι ρυθμίσεις αυτές θα απέβαιναν απρόσφορες - ότι έκτοτε η εκφερθείσα σε συμβούλιο κρίση επάγεται πλήρη τα αποτελέσματα τελεσίδικης δικαστικής απόφασης (πρβλ. άρθρο 126Α παρ. 8 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας), δηλαδή περιβάλλεται με ισχύ δεδικασμένου και υποχρεώνει τη Διοίκηση σε συμμόρφωση προς τα κριθέντα. Αντιθέτως, διαφορετική έννοια έχει η παράλειψη του νομοθέτη

να προβλέψει την προσβολή, με αίτηση αναίρεσης, των εκδιδόμενων κατά τη διαδικασία των ως άνω διατάξεων αποφάσεων. Πράγματι, δοθέντος ότι, σύμφωνα με το άρθρο 109 του π.δ/τος 1225/1981, το οποίο ορίζει ότι «αι οριστικά αποφάσεις των Τμημάτων υπόκεινται εις το ένδικον μέσον της αναίρεσεως», όπως έχει ερμηνευθεί, αίτηση αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρεί μόνον κατά αποφάσεων των Τμημάτων που εκδίδονται κατά τους τύπους των παρ. 2 και 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος (βλ. ΕλΣ Ολ. 471/1990), η προσβολή των αποφάσεων του σχηματισμού της παρ. 3 του άρθρου 108Α του ίδιου π.δ/τος, με βάση τη γενική αυτή ρύθμιση, κάθε άλλο παρά αυτονόητη είναι και θα απαιτούσε ρητή σχετική διάταξη. Τέτοια, ωστόσο, διάταξη ευλόγως ελλείπει, εφόσον έτσι, ήτοι με τον θεμιτό, ενόψει του σκοπού της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, περιορισμό του αναιρετικού ελέγχου (πρβλ. ΣτΕ 2456/2012), ώστε σε αναίρεση να υπόκειται μόνον η απόφαση του Τμήματος που έχει εκδοθεί ύστερα από την κατ' αίτηση του διαδίκου εκδίκαση της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση, διασφαλίζεται η εφαρμογή της κύρωσης (πρβλ. ΣτΕ 2155/2015) της πρόσθετης οικονομικής επιβάρυνσης, για την οποία θα ήταν λογικά ασυνεπές να προνοεί ειδικώς ο νομοθέτης, ως μέτρο προς αποτροπή της υποβολής απερίσκεπτης ή και καταχρηστικής αίτησης εισαγωγής της υπόθεσης στο ακροατήριο, αν η έννοια του νόμου ήταν ότι επιτρέπεται η, έστω κατ' αναίρεση, επανεξέταση της υπόθεσης, χωρίς να χρειάζεται η υποβολή της αίτησης αυτής. Κατ' επέκταση δε διασφαλίζεται και το δικόμμενο εν προκειμένω αποτέλεσμα της αποσυμφόρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί, αν οι εκκρεμείς ενώπιον του Τμήματος υποθέσεις, που περατώθηκαν με την εν λόγω εξαιρετική διαδικασία, άγονταν τελικώς και συσσωρεύονταν ενώπιον της Ολομέλειας, με την ακώλυτη άσκηση αιτήσεων για την αναίρεση των οικείων αποφάσεων. Επομένως, τόσο κατά τη διατύπωση, όσο και κατά τον σκοπό των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, αίτηση για την αναίρεση των αποφάσεων σε συμβούλιο, οι οποίες εκδίδονται κατά τη διαδικασία των διατάξεων αυτών, δεν χωρεί ούτε μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής εκ μέρους του ενδιαφερομένου αίτησης για την εκδίκαση της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση του Τμήματος (ΕλΣ Ολ. 1269, 1784/2018, όπου και μειοψηφία, 2074/2018, 478, 481, 882, 1283, 1284/2019).

5. Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναίρεση της 7894/2015 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδόθηκε σε συμβούλιο κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981. Με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε έφεση - αγωγή του ήδη ανααιρεσείοντος, πολιτικού συνταξιούχου (πρώην βουλευτή), που είχε ως αίτημα αφενός μεν να ακυρωθεί η .../2008 πράξη της 43^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, απορριπτική αιτήματός του για αναπροσαρμογή της σύνταξής

του από 1.1.2002 με βάση τις αποδοχές Προέδρου Ανώτατου Δικαστηρίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τις 13, 23 και 24/2006 αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, με την αναβάθμισή τους στο ύψος των συνολικών αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, αφετέρου δε να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να του καταβάλει νομιμοτόκως, ως αποζημίωση κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, το ποσό των 224.418,12 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στις προκύπτουσες διαφορές σύνταξης που παρανόμως δεν του καταβλήθηκαν με τη σύνταξή του για την αιτία αυτή κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2002 μέχρι 31.12.2007.

6. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 4, η ως άνω απόφαση δεν υπόκειται στο ένδικο μέσο της αναίρεσης, τούτο δε ανεξαρτήτως του εάν, όταν ασκήθηκε η υπό κρίση αίτηση, είχε παρέλθει ή όχι η προθεσμία υποβολής από τον ήδη αναιρεσιόντα της προβλεπόμενης στην παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981 αίτησης για τη συζήτηση της υπόθεσής του στο ακροατήριο του Τμήματος. Ούτε, άλλωστε, θα μπορούσε να εκτιμηθεί ως τέτοια η ένδικη αίτηση και να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο ΙΙ Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθόσον ο αναιρεσιών προβάλλει με αυτή αιτιάσεις αναγόμενες, κατ' εκτίμηση του δικογράφου, στην ερμηνεία από το δικάσαν Τμήμα των διεπουσών την επίδικη υπόθεση διατάξεων, ήτοι ελεγχόμενες αναιρετικώς πλημμέλειες, η προβολή των οποίων παρίσταται ασύμβατη με τον χαρακτήρα της αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981.

7. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί, ως απαράδεκτη.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 6 Νοεμβρίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΥΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στις 12 Μαΐου
2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ